

ОПШТЕ НЕПРИЛИКЕ

Имали смо прилику сазнати, из немачких новина, да је у Германији прописана такса на све потребе човеку у опште. Ко наплати више од прописане таксе, роба му се одузме путем реквизиције и продаје се у нарочитој продавници по такси.

Тако је и у другим ратујућим државама, па и у оним које не ратују. Власт се побриула да држављани не буду опљачкани, јер бездушника има у свакој земљи.

У нас Министар Војни непрекидно објављује расписе да треба бити немилосрдан према лиферантима који хоће да штете државу „у овако тешким приликама по земљу“. Али шта је с онима који су немилосрдни у оштећавању појединих држављана у приликама које су их нагнале да напусте своје огњиште и да се склоне код своје безбедне браће?

У Солуну стају 100 лимунова дин. 2.50. У Крагујевцу се продаје један лимун по 40 пара дин.

У Нишу се хвале продавци: „банке да једемо па не можемо да ги поједемо колико ги у чекмеце грувамо“. Сапун који се пре неколико дана продавао 0-90 пара дин комад, сад је комад 1.50 дин. Зимски прслуци који су раније продавани по 5—6 дин комад сад се продају по дин. 20 комад. Јабукe тетовке које препродавци купују по 60 пара дин. оку, продају по 1.50 килограм. Сир који би санитарски требало искључити из продаје, не можете јевтиније купити од дин. 2 килограм Вино које плаћате у бољим каванама дин. 2 литар, ублажено с водом, добићете код продавца од кога и гостионичари купују, по дин. 1 литар, без воде и т.д. и т.д.

Па кога то деру бездушни продавци? — Своју „пострадалу браћу“.

Али шта ће бити кад у те пострадале браће понестане новца?

Крајње је време да се државна власт за то постара.

И са колико се пакости погледа на ту „пострадалу браћу“! — Имали смо прилику да видимо једног господина, који са пуно пакости посматра госте које немилосрдно малтретира један гостионичар. Пребацио ногу преко ноге, чупка оно мало бркова, затурио капу, а гостионичар очима му ка-

зује: видиш како ги сецам за наш шеф!

Зна се на пример каква је вода у Нишу. И за то што је у Нишу таква вода, ни у једној гостионици не можете добити минералне воде. Зашто? За то што је прописана такса за минералну воду па гостионичари не могу скупље да је продају!

Установите народне продавнице, претворите плачкачке гостионице у резервне болнице, а не оне по о крајцима варошн, па ће и пострадала браћа моћи живети и продавци ће ипак ћарити. А ако и даље буде ишло ко досад, ко зна шта може наступити кад „душа у подгрлац дође“.

Регистар

Без брига!

„Нова Слободна Преса“, хотећи да ублажи сирашки пораз који су Аустријанци претрпели у Србији, теши се тиме што каже, да су Аустријанци већ били тучени у августу, па им то ипак није сметало да се у децембру поврате.

На то јој Жан Ербст у „Л'Еко де Пари“ даје овај духовит одговор:

„Ако су Аустрији потребна још четири месеца да би припремила своју дугу пораз, наши херојски савезници, Срби, имају нешто мало времена да се поразовавају и да делају.“
Хомс

Италија и Аустрија

— Изјаве националиста и радикала. Аустрија се утврђује према Италији. —

Париз, 30. децембра.

Италијански националистички посланик Федерико изјавио је је дном сараднику „Пти Паризијена“ да је његова партија мишљења, да Италија треба да удари на Аустрију. Сличну изјаву учинио је и радикалски посланик Дера.

Рим, 30. децембра.

Према извештајима из Трста, Аустријанци се журно утврђују на италијанској граници. Опколи се праве дуж целе границе.

А ПОТЕКА СТЕВЕ ПОПОВИЋА У НЕГОТИНУ, треба магистар млађег и приправника старијег. За услове обратити се непосредно. 79, 2—3

Дакле пораз — пораз!

— Сад Мађари признају пораз у Србији —

Познати мађарски лист „Аз Ешт“, доноси уводни чланак о говору грофа Тисе па одмах у почетку чланка овако запева:

„Из Тисина говора најбољи је утисак начинио на нас онај део, који говори о напуштању српскога земљишта, које смо освојили.

На његова уста проговорио је бол и стид чијевога народа, и његово прости, искрене речи изазвале су сузе на свакме од нас. Цветем дивљења и поштовања оба-суо је Тиса главе и кршаче оних, који су ратовали на српском савезу, и говорио речима топлим, на какве нисмо навикли од нега. Али је уједно шим пала и шешка критика на главе оних, који су одговорни за ова срамна догађаје. После сваке поједине речи Тисине биће лакше земља надпогинулим и огорчене лакше на јаким плећима живих“.

Испуцала се

— Аустрија нема са чим да ратује —

Из Беча јављају листу „Борнале д'Италија“ да бечки клерикални кругови, који су са одушевљењем поздравили заузимање Београда, гуркају аустријску војску на реванш према Србији. Војне власти пак имају, изгледа, сасвим друго мишљење, пошто су генералисими над војвода Фридрих и шеф генералштаба Конрад фон Хенцендорф изјавили да су обустављене операције у Србији. Како вели дописник „Борнале д'Италија“, Аустрија је извршила свој максимални војни напор и у земљи нема више елемената за прикупљање нове резерве, која би доиста била кадра да ратује.

Важан проблем

Талијанска окупација Валоне. Говорећи о талијанској окупацији Валоне, париски „Журнал“ пише:

Силе Тројног Споразума немају никакву примедбу да учине. То не значи да их питање не интересује. Гест Италије просто отвара цело питање о источној обали Јадранскога Мора где се интереси Талијана и Словена укрштају и сувише много. Дипломацији савезника нећемо учинити неправду, мислећи да је она занемарила ову тако важну страну тог европског проблема. Долазак Талијана у Валону треба да буде закључак а не ползна тачка.

ДРАГ. П. ПОПОВИЋ

Са рањеним заробљеником

Србин си, видим, сам ти поглед вели,
Но, ко ти толике задао је ране?
„Браћа! Али ако! Ја сам кривац зато,
Јер устах да бравим проклете Германе!“

Ти крив ниси ништа, мој бедниче јадни,
Него онај силом што те на нас прати!
Ал' упамти ово што ћу теби рећи!
Крв завањене браће скупо ће да плати.

Вечито проклетство дом ће да му краси,
И његова душа биће паклу ближе;
Победи — мегдану, нека се не нада,
Јер победе свете правда само ниже!

Смртоносни боли минуће те скоро,
У оку ти нема крупних суза много,
Оздравићеш, браце, добри Бог ће дати,
И ја ћу ти помоћ' колко будем мого!

Али дому када вратио се будеш
Ти светуј и учи свога малог сина:
Нека у животу не газн, не каља,
Свету славу, име храброга Србина!

ЗАКОН

ОДРЖАЊУ НАРОДНОГ БЛАГОСТАЊА

д.) Поништај и разграбење имовине.

Чл. 33.

Сваки поништај и општење имовине (покретне и непокретне), која је појединцима учињена, у местима непосредне ратне бојишне линије, било од домаћих било од непријатељских лица, за време од 12. јула 1914. године па док рат траје, накнадиће држава.

Чл. 34.

Исто тако накнадиће се и официрима (активним и резервним) штета коју претрпе услед губитка њихових коња или ратне опреме, ако је ова проишлаго услед рата односно за време док су под заставом били у овом рату.

Чл. 35.

Коморције, чија је стока у рату угинула или поништена, имају права на накнаду те штете и то у половини њихове вредности, ако плаћају непосредне порезе испод 50 динара. Преко те суме порезе не даје се накнада.

Чл. 36.

Штету по чл. 30., 31. и 32. оцењује, пописује и за исплату упућује Министру Финансија нарочити одбор.

А држава је исплаћује само из заима, који се буде после рата закључно за покриће ратне штете.

ђ.) Ратна Осигурања

Чл. 37.

Половину премије свих закључених ратних осигурања официра (активних и резервних) који су у рату учествовали у оперативној војсци плаћа држава по II одељку предњег члана.

Чл. 38.

Породици официра (резервних и активних) погинулим у рату (жени, деци, или родитељима које је он издржавао) на име уређења њихових имовинских одношаја, као посмртна плата издаје се полугодишња, плата по II од. чл. 36. овог закона.

Време проведено у рату, оним резервним официрима, кад сту-

пе у држ. службу, рачуна се ва пенсију, као и активним официрима.

е.) Примена и извршење закона

Чл. 39.

За правичну примену и извршење овога закона Министри: Финансија, Привреде и Правде прописале правилник у року за три месеца.

Правилником ће се попуњити правнина овог закона и извести пуна правичност у сређивању имовинских одношаја, у колико је то пропуштено овим законом, да се учини.

Тамо ће се одредити казна за све који наруше поједине одредбе овог закона и тог правилника.

Чл. 40.

Одбор према чл. 36. одређује се правилником и наменује се у року за десет дана, од дана издања правилника.

Правилником се утврђује један или више одбора, који се по нахођењу надлежне власти увек могу мењати.

Чл. 41.

Пореска одељења уз сарадњу лица чији се број утврђује правилником извршиће у року за три месеца дана од данас попис лица на која треба разрезати ратни порез према чл. овога закона.

За износ наплаћене избеглицама кирије где нема писмене исправе (уговора, признанице итд.) послужиће изкази газда и киријација. Где нема сугласности меродавно је оно што каже киријација, од кога пореско одељење може одмах узети и заклетву по нахођењу своје.

— Наставиће се —

I СТАРИЈА ВЕШТА АЈНЛЕГЕРКА

може ступити у нашу Штампарију. Кондиција је стабилна, која ће се после рата продужити у нашој београдској штампарији. Плата добра.

ВРЕЊЕ У АУСТРИЈИ

— У Аустрији је све горе и горе. — Беда је дошла, буна је на прагу. —

Прилике у Аустрији бивају сваким даном горе. Порази на све стране, финансијска исцрпеност, немаштина и глад све више разглабају монархију и кобне последице једног изгубљеног рата почињу већ у велико да се манифестују. Ево према страним листовима, како је сад у Аустрији:

За сепаратан мир

„Новоје Време“ саопштава: Без обзира на драконске мере које је предузела полиција, у Пешти се приређују честе демонстрације, те је узбуђење грађана сада достигло врхуна. Изјава да ће Поћорек бити предат суду није умирила Мађаре, који верују да је у садашњим приликама *неодложно потребно* да се између Мађарске и Тројног споразума дође до *самог мира*. На томе нарочито ради Карољи.

Страх од Румуније

Узбуђење у Мађарској појачава се — наставља исти лист, непрестаним гласовима о скорашњем рату Румуније са Аустријом. *Према тим гласовима ратне припреме у Букурешту могу се сматрати за скоро већ свршене*. Аустријски посланик у Букурешту — веома забринут свим што се догађа — отпутовао је у Беч да потражи инструкције од графа Берхтолда.

Чеси се буне

„Журнал де Деба“ јавља да се међу чешким трупама јавља врло велики број бегстава. Један батаљон, пролази кроз прапску станицу, био је заденуо за капе словенску тробојку и певао: „Ој Словени“, са следећим додатком: „*Руси су са нама, а који су против нас очиистиће их Французи*“.

Официри им нису смели ништа, знајући да би само једно хапшење било довољно да изазове буну.

Демонстрације против Немачке

Париски „Журнал“ дознаје да народ у Аустро-Угарској почиње сазнавати пораз, и да мир има данас много присталица.

Појавило се непријатељско нерасположење против Немачке коју народ оптужује да је изазвала рат, обећавајући помоћ која никад није ни stigла.

Дошло је до великих демонстрација по улицама у Бечу, Пешти, Прагу и другим местима, где су категорички тражили мир и јевтиније животне намирнице.

У Пешти дошло је до манифестација против Немаца, а у Бечу се пред царевим дворцем скупила маса света и захтевала: кад ће бити мир закључен. У Угарској покрет против Немачке захватио је озбиљне раз- мере.

Страшна беда

У Женеви је стигао један телеграм из Пеште, где се каже да је беда, која је владала у вароши, постала страшна после пораза у Србији. Ова ситуација изазива све озбиљније манифестације. Становништво је гневно на полицију и виче: „Доле с ратом! Доста је беде! Доле Тиса! Доле Поћерек!“

За Србију

Један телеграм из Загребња јавља да су студенти енергично протестовали против монархије, а у корист Србије. Више њих је ухапшено.

Буди се свест!

„Журнал де Деба“ дознаје из доброг извора да аустријска влада *наилази на највеће тешкоће приликом савлађивања бунтов-*

ничког покрета који се почиње јављати међу Словенима у пределима близу српске границе. Еклатантна победа Срба и данас је повод великих манифестација међу аустријским Словенима. *Покрет се, упркос предузетих мера, шири. Два председника општине и један професор пушкарани су. Има сто- тинама затворених лица.*

Од почетка рата више од 15 хиљада становништва словенских покрајина поубијано је, позатварано или протерано.

НЕУТРАЛНОСТ СКАНДИНАВИЈЕ

Један немачки неуспех

„Тан“ говори о састанку трију северних краљева пише: Нота о састанку допуњена је изјавама скандинавских министара спољних послова. Шведски министар г. Воленберг рекао је, да између Шведске и Русије нема више неспоразума. Ова изјава значи да Немачкој нису пошли за руком покушаји да придобие за себе Шведску, указујући јој на Финску и нудећи јој ову земљу као награду за помоћ.

Репортер

Руска мисија. — Како сазнајемо, мисија Њ. Императорског Величанства Цара Николе II, која се бави у Нишу, отпутоваће на Цетиње.

Страховите злоупотребе. — Сазнајемо да је анкетна комисија за извиђај злоупотреба при лиферацији опанака наишла на огромне злоупотребе. За који дан проговоримо опширније о овој лиферацији.

Смењена комисија. — Дознајемо да је г. министар војни сменио комисију, која је примала у Букурешту опанке за српску војску. Председник те комисије је г. Трифун Радовсављевић. Комисији је наређено да се одмах врати у Србију.

Отпутовали. — Чланови скупштинске анкетне комисије за извиђање злоупотреба око лиферације опанака отпутовали су синоћним возом за Крагујевац.

Осуђен лифевант. — Нижи војни суд у Нишу осудио је на три године робије Николу Какику, предуз- мача из Ниша због неисправне лиферације. Акта су послата вишем војном суду.

За отаџбину. — Чедомир Кнежевић, брат г. Јове Кнежевића, трг. из Шапца, умро је у I. резервној болници у Крагујевцу где је био на служби. Пок. Чедомира затекла је објава рата у Берлину и он је похитао у отаџбину да јој се одужи. Ступио је у резервну болницу где се, спасавајући наше борце за слободу, заразио тифусом, ко-

јем је подлегао. Младог Чедомира оплакује мати, браћа, сестре и велика фамилија Кнежевића.

За рањенике и ратнике — Да би се рад „Кола Београдских Милосрдних Сестара“ (израда рубља за рањенике и ратнике и др) могао продужити, јер је потреба веома велика, председница „Кола Београд. Милосрд. Сестара“ г-ђа Јелена Н. Марковићка (у кући Јована Костића чешља- ра, *Лесковац*) моли господу, г-ђе и г-ђице чланове управе, г-ђе и г-ђице магационарке, поверенице за прикупљање прилога, као и добровољне шваље, да је усмено или писмено изволе исвести, где се сад налазе, шта су и колико скупиле добровољног прилога, шта су израдиле од примљеног рубља и коме су све то предале, као и то, да ли су вољне и даље радити за овај хумани циљ.

Српски Црвени Крст. — Покојнога Луку В Суботића, медицинара уписали су за сталног члана Црвенога Крста његови родитељи са улогом од 200 динара. Покојни Лука био је редован члан Српскога Црвенога Крста од 1904 до смрти. За спомен на покојног Луку приложили су Црвеноме Крсту динара 50: Драга и Милица М. Суботићеве; динара 40: г-ђа Беба Љубе Белимарковића, *коњичког* капетана; динара 25: д-р Јован Х. Богдановић; по динара 20: д-р Марко Т. Леко, д-р Владан Ђорђевић, и непознато лице под шифром Т. М.

За спомен на свога брата пок. Јоцу Стојковића, артиљеријског капетана, умрлог од задобивених рана, приложила је 40 динара г-ђа Беба Љубе Белимарковића, *коњич.* капетана.

ЗАХВАЛНОСТ

Рањеници из болнице у кафани „Зора“ изјављују своју најтоплију захвалност г. Милану Стојановићу, лекару до Цојин- кафе, што је приликом своје славе послао рањеницима 12 тепсија бурека, једно прасе и славски колач.

Исто тако захваљују г-ђи Видосави Јанковић, г-ђи Драги Атанацковић из Ваљева, која је уочи Христовог Рођења донела разних слаткиша и коњака, и г. Богосаву Милошевићу, кафецији, који је дао печеницу, 20 литара вина и 6 литара ракије.

У име рањеника из болнице кафана „Зора“

Гаврило Редовановић,
рањеник

Ратна пошта.

Молим лекаре по болницама и све остале, ко би што знао о мом сину, МИЛОРАДУ КОСТАДИНОВИЋУ, обвезнику 2 чете, 2 бат. II прекобројног пука, да ме известе где се мој син налази. Он се разболео 19 нов и ступио у болницу у Шаторни Петко Костадиновић из Коњувац, срез Јабланица.

Моли се сваки онај, ко би ма штогод знао о САМУИЛУ КАЛДЕРОНУ регруту VIII пеш. пука, нека јави усмено или писмено Луки Калдерон — Пожаревац. 5—10

Новости примају огласе по умереној цени.

ЗУБНИ ЛЕКАР

ХРИСТИНА ОРЛУШИЋ

:: ИЗ БЕОГРАДА ::

Ординираће после првог јануара у Нишу. — Стан и време орди- 82, нације објавиће се. 2—2

2 шегрта за штампарски посао, могу ступити у нашу редакцију — штампарију.

Блакка сува

Домаћи осушена лепа и укусна као ужичка продаје се сваког дана од пола киле па на више са врло повољном ценом у кућа број 9. Вардјарска улица спрочу кафане „Тетова“ до Ристићеве улице, у Нишу.

Два велика јака сандука за паковање продаје се у истој кући. 76 3—3

Наш мила син, односно синовац

† Сретен М. Крстић

трг. помоћник у Београду, војник II чете III бат. XX пука, I. позива у борби са непријатељима, погине годећи их неуморно, на дан 29. новембра 1914. г, у својој 21. години.

О овоме нашем несретном и страшном уд-су, извештавамо сродницима и пријатељима. 30, 2—2

23. децембра, 1914. г. Винограч — Јагодина.

Ожалошћени: родитељи: отац Милан, мати Станица; стричеви: Јован и Велимир Крстићи, и остала родбина.

Са неизмерним болом у души, тугом сломиена и ојањена срца, јављамо нашим сродницима и пријатељима да је наш мила и непрежалења

† Д-р Арсеније - Аца - П. Јовановић

аташе Краљ. Срп. Посланства у Букурешту

после дужег боловања — умро у Букурешту 30. новембра тек. год. Посмртни остаци милог нам покојника пренесени су у његову Отаџбину и сахрањени у породичној гробници 17. децембра у Пожаревацу.

У тузи која нас овим несрећним удесом задеси, сматрамо за дужност, на првом месту, изјавити дубоку благодарност особља Краљевског Посланства у Букурешту, које је, на челу са Послаником Госпођином Мих. Ристићем, — одао последњу почаст покојнику и испратио његове остатке до железничке станице у Букурешту. Ојањена покојникова породица дубоко је тронула и другарском пажњом Особља Посланства које је, у место веша, — уписало покојника за члана утемељача „Фонда Сиромашних Студената“ на Београдском Универзитету.

Нарочита, пак, благодарност нека је Господину Свилокосићу, генералном конзулу Србије у Букурешту на особитој пажњи и пријатељским услугама које је око преноса тела покојника на румунској територији указао и који је, у име представништва Србије, — ковчег са телом покојника на путу за Србију до граница Румуније пратио.

Хвала и органима грађанских и војних власти Краљевске Румуније и наших на пријатељском начину предсуетљивости који је, на сваком месту, у тешкоћама око преноса у ово опште нередовно доба, манифестован био.

Нека је, на послетку, вечита благодарност: месном свештенству на корпоративном чинодјејствовану из почасти; пожаревачком грађанству на учествовању у тужном спроводу; свима и свакоме који нам овом тужном приликом, било лично, било на други начин, саучешће у нашој превеликој жалости изјавили.

Ожалошћени: мајка: Мица; брат: Д-р Владимир Ј. Јовановић; сестре: Лепосава и Мица и остала милобројна родбина. 77, 1—3

Јављам свима својим пријатељима и познаницима да је Богу било угодно, да и ја на олтар своје отаџбине принесем мога милог и никад незаборављеног сина

МИХАИЛА

апсолвираниог архитекту а наредника II ч. IV. б. XX пука подлегао је од задобивених рана на бојишту. Сахрањен је 26. ов мес. привремено на Нишком гробљу.

Нека овом приликом приме нашу највећу захвалност г. г. д-р Жарко Трковић, управник болнице и д-р Жерајић који уложише све своје силе и знање да нам драгог покојника отргну од смрти. Нарочито благодарни смо г-ђи Симки Љубе Јовановића која је матерински обилазила, неговала и до вечне куће испратила. Исто тако захвални смо његовом побратиму г. Влади Седелиновићу, хемичару, који га је са бојишта до болнице пренео и с њим до последњег часа био. Благодарност нека приме и г. г. Милан Ђ. Бугарски резерв. капетан II. кл. и Воја Саватијевић надзорник болнице који су нас много задужили, ледећи над постелем драгог нам покојника. Ниш, 28-12-1914.

Ожалошћени: несретна мати, Марија удова Алексе Петровића — Палестине; сестра, Катарина; брат, Петар резерв. поручник; зет, Милан Милић, апотекар; тетке: Софија и Јованка Ковачевић; снаја: Ана и остала родбина 75 2—3

Са тешким болом и не измереном тугом извештавамо наше сроднике, пријатеље и другове покојникове, да наше мило чедо, јединац,

ЖИВАН—ЖИКА

економ, езервни поднаредник четке чете храбро је погинуо на бранику Отаџбине 25. новембра у борби са непријатељем на Сибици у 24 години свог живота.

Посмртни остаци милог нам покојника пренети су у Клоку, кући, одакле је сарањено у петак 28 новембра у 2 часа по подне на овдашњем гробљу.

Благодарни смо свештеницима који присуствоваше при опелу и спроводу г. г. Св тиславу Цветковићу, Алекси Петровићу, Илији Исаковићу, Милутину Симићу и Милану Петровићу који је држао леп надгробни дирљиви помен, као и осталим грађанима и грађанкама, тако исто и покојниковим друговима и другарицама из На талинаца и Клоке који њиховим присуством, венцима и цвећем увеличаше спровод све до на покојников гроб.

Нарочиту благодарност и захвалност одајемо оним његовим друговима који су га из рова изнели и испратили га својој кући, г. г. Миливоју Новаковићу резерв. нареднику из Бошњана и Милану Павловићу из Бање

Неутешни родитељи: мати Станка, отац Веселин Димитријевић резерв. коњич. капетан, д-да Милан, сестра Наталија, зет Димитрије Поп-Христић апотекар, ујак Јова, уна Сибињак, тетке Савка и Анка, тече Иван и Живоин, посестрима Љубица и остала родбина.

Клока, 1914 год.

2—2